

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Hargaša a členiek senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a JUDr. Aleny Adamcovej, v právnej veci navrhovateľa: **U. a k. p. s. P. L. č. X.**, so sídlom L. M., *zastúpeného JUDr. I. H., advokátom so sídlom v L. M., Ul. X. m. X.*, proti odporcovi: **Krajský úrad životného prostredia v Žiline**, so sídlom v Žiline, Nám. Ľ. Štúra 3, vo veci opravného prostriedku navrhovateľa proti rozhodnutiu odporcu č. 2010/01265-7/Dur zo dňa 21. decembra 2010, o odvolaní odporcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline, č. k. 21S/5/2011-46 zo dňa 29. júna 2011, jednomyseľne, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline, č. k. 21S/5/2011-46 zo dňa 29. júna 2011 **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým rozsudkom krajský súd zrušil rozhodnutie odporcu č. 2010/01265-7/Dur zo dňa 21. decembra 2010 podľa ustanovenia § 250j ods. 2 písm. a) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej v texte rozsudku len „O.s.p.“) a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Uvedeným rozhodnutím odporca podľa § 61 ods. 9, § 61 ods. 8 písm. i) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 543/2002 Z. z.“) rozhodol tak, že navrhovateľovi **nepriznal náhradu za obmedzenie bežného obhospodarovania na lesných pozemkoch v jednotkách priestorového rozdelenia lesa** (ďalej len „JPRL“) č. X., X., X. letáž, na LHC Demänová, počas platnosti lesného hospodárskeho plánu na roky 1998-2007, ktoré sú súčasťou pozemku parc. č. KN „C“ X. v kat. úz. D.D. ktorý je vedený ako lesný pozemok vo vlastníctve a užívaní U. a k. p. s. P. L. s tým, že JPRL č. X., X., X. letáž boli počas platnosti lesného hospodárskeho plánu na roky 1998-2007 vedené v kategórii ***ochranných lesov*** v zmysle vyhlášky č. 5/1995 Z. z. o hospodárskej úprave lesov (ďalej v texte len „vyhl. č. 5/1995 Z. z.“) platnej v čase schvaľovania lesného hospodárskeho plánu a z tohto titulu v zmysle § 61 ods. 8 písm. i) zákonný nárok na náhradu podľa § 61 ods. 1 zákona zaniká. Vo výroku rozhodnutia odporca zároveň konštatoval, že osobitné predpisy, ako aj ostatné ustanovenia zákona ostávajú vydaním tohto rozhodnutia nedotknuté.

Krajský súd v odôvodnení rozsudku poukázal na znenie ustanovenia § 61 ods. 1, § 61 ods. 8 písm. i) zákona 543/2002 Z. z., ustanovenie § 2 ods. 1 vyhlášky č. 5/1995 Z. z. MP SR o hospodárskej úprave lesov, § 12, § 16 ods. 1 zák. č. 326/2005 Z. z. o lesoch, § 23 ods. 1, § 14 ods. 2 zák. č. 61/1977 Zb. a § 17 zákona č. 543/2002 Z. z. Podľa názoru krajského súdu, vysloveného v odôvodnení napadnutého rozsudku, z vykonaného dokazovania a obsahu spisu mal jednoznačne preukázané, že ochranné lesy nachádzajúce sa v jednotkách priestorového rozdelenia lesa JPRL č. X., X., X. letáž, ktoré sa nachádzajú v lesnom hospodárskom celku Demänová, boli súčasťou pozemku parc. KN C X. v kat. úz. D., ktorý je vedený ako lesný pozemok vo vlastníctve a užívaní navrhovateľa a počas platnosti lesného hospodárskeho plánu za roky 1988 až 2007 boli vedené v kategórii ochranných lesov v zmysle vyhl. č. 5/1995 Z. z. Poukázal na znenie ustanovenia § 17 ods. 1 písm. d) zákona č. 543/2002 Z. z., podľa ktorého za chránené územia možno vyhlásiť aj prírodnú rezerváciu. V konaní nebolo sporné, že lesné porasty, ktoré sú začlenené do JPRL X., X., X. sa nachádzajú v Národnej prírodnej rezervácii D., ktorá podlieha piatemu stupňu ochrany a ktorá bola vyhlásená za národnú prírodnú rezerváciu s piatym stupňom ochrany a je zaradená do sústavy NATURA 2000 (územie európskeho významu SKUEV 0302 Ďumbierske Tatry ustanovené Výnosom Ministerstva životného prostredia SR č. 3/2004 – 5.1 zo 14.7.2004 a Chráneného vtáčieho územia Nízke Tatry vyhláseného vyhláškou MŽP SR č. 189/2010). Krajský súd bol toho názoru, že zákonodarca v ustanovení § 61 ods. 8 písm. i) zákona č. 543/2002 Z. z.

stanovil, kedy nárok na náhradu podľa § 61 ods. 1 zákona č. 543/2002 Z. z. zaniká, okrem iného ak sa náhrada uplatňuje v ochranných lesoch a v lesoch osobitného určenia s výnimkou lesov v chránených územiach a iných časti lesov významných z hľadiska ochrany prírody. Nárok na náhradu zaniká teda v prípade, ak sa uplatňuje v ochranných lesoch alebo lesoch osobitného určenia, pokiaľ by tieto ochranné lesy a lesy osobitného určenia neboli začlenené, alebo neboli súčasťou lesov v chránených územiach a iných častiach lesov významných z hľadiska ochrany prírody. Z gramatického výkladu citovaného ustanovenia **nie je zrejmé, že začlenenie lesov do chránených území a iných častí lesov významných z hľadiska ochrany prírody, by sa vzťahovalo len k lesom osobitného určenia a nie aj k ochranným lesom.** Jednoznačne z ustanovenia vyplýva, že výnimka lesov v chránených územiach a iných častí lesov významných z hľadiska ochrany prírody **sa vzťahuje tak k ochranným lesom ako aj k lesom osobitného určenia.** Podľa názoru krajského súdu ochranné lesy alebo lesy osobitného určenia, pokiaľ by neboli začlenené a neboli súčasťou chránených území a iných častí lesov významných z hľadiska ochrany prírody, tak by nárok nezanikol v prípade, ak orgán ochrany prírody vydal rozhodnutie o nevydaní súhlasu, nepovolení výnimky alebo rozhodnutie s určenými obmedzujúcimi podmienkami a tým obmedzil postup vlastníka pozemku podľa osobitných predpisov pri odstraňovaní následkov mimoriadnych okolností a nepredvídateľných škôd v lesoch. Súd dospel k záveru, že zákonodarca mal v úmysle poskytnúť náhradu za obmedzenie bežného hospodárenia predovšetkým tým typom chránených lesov a lesov osobitného určenia, ktoré sú súčasťou chránených území a iných častí lesov významných z hľadiska ochrany prírody a to z toho dôvodu, že už samotným začlenením týchto lesov do týchto chránených území a iných častí významných z hľadiska ochrany prírody zo zákona sú v týchto lesoch podľa príslušného stupňa ochrany určené obmedzujúce opatrenia.

Proti rozsudku Krajského súdu v Žiline podal odporca včas odvolanie, a to z dôvodu, že vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, ako i z dôvodu, že súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Odporca namietol právne posúdenie ustanovenia § 61 ods. 8 písm. i) zákona č. 543/2002 Z. z. krajským súdom ako i odôvodnenie právneho názoru spojením „z gramatického výkladu tohto ustanovenia vyplýva“, pričom podľa názoru odporcu gramatický výklad, na ktorý sa prvostupňový súd odvoláva sa v odôvodnení rozsudku nenachádza.

Odporca v odvolaní ďalej uviedol, že súčasťou ustanovenia § 61 ods. 8 písm. i) zákona č. 543/2002 Z. z. sú odkazy na osobitné predpisy, ktoré prvostupňový súd v odôvodnení svojho rozsudku opomenul, a ktoré by mali byť brané na zreteľ aj v rámci gramatického výkladu, nakoľko umožňujú náležitú analýzu použitých slovných spojení resp. pojmov, a to aj napriek tomu, že v súčasnosti sú už neplatné a nahradené novou úpravou. Pri pojme „ochranné lesy“ je uvedený odkaz na ustanovenia § 23 zákona č. 61/1977 Zb. o lesoch, pri pojme „lesy osobitného určenia“ odkaz na osobitný predpis absentuje. Je teda zrejmé, že zákonodarca nepokladá použité slovné spojenie resp. označenie „ochranné lesy“ a „lesy osobitného určenia“ za rovnocenné pojmy, keďže pojem „lesy osobitného určenia“ nevymedzuje odkazom na ustanovenie § 23 zákona č. 61/1977 Zb. o lesoch. Odporca poukazuje na to, že nie je zrejmé, aké prípady mal krajský súd na mysli v súvislosti s vydaním rozhodnutia o nevydaní súhlasu, nepovolení výnimky alebo rozhodnutia s určenými obmedzujúcimi podmienkami v ochranných lesoch alebo lesoch osobitného určenia, ktoré sú súčasťou častí lesov nevýznamných z hľadiska ochrany prírody. Podľa názoru odporcu veta v ustanovení § 61 ods. 8 písm. i) zákona č. 543/2002 Z. z. umiestnená za bodkočiarkou – „nárok nezaniká....“ potvrdzuje skutočnosť, že uplatnenie náhrady škody podľa časti ustanovenia je zužujúce len na lesy osobitného určenia, ktorými sú lesy v chránených územiach a iné časti lesov významné z hľadiska ochrany prírody. Uviedol tiež, že v prípade mimoriadnych udalostí ako sú veterné alebo hmyzie kalamity majú obhospodarovatelia lesov povinnosť vykonávať opatrenia pozostávajúce z ťažby kalamitného dreva bez ohľadu na skutočnosť, či sú súčasťou chránených území alebo nie. Zo zákona ako aj z logiky veci vyplýva, že lesy mimo chránených území, ktoré súčasne nie sú významné z hľadiska ochrany prírody, nemôžu byť obmedzené cez požiadavky orgánov ochrany prírody vyplývajúcich zo zákazov a iných podmienok ochrany prírody (§ 61 ods. 2 písm. b/ zákona). Z názoru krajského súdu tiež nie je zrejmé, z akého dôvodu v predmetnom ustanovení absentuje kategória hospodárskych lesov, keďže aj pri týchto lesoch, ktoré sú súčasťou chránených území alebo iných častí lesov významných z hľadiska ochrany prírody, by sa podľa jeho názoru mala poskytovať náhrada za obmedzenie bežného obhospodarovania. Odporca zdôraznil, že vydanie rozhodnutia o nevydaní súhlasu, výnimky v lesoch, ktoré nie sú súčasťou chránených území (lesov významných z hľadiska ochrany prírody) de facto ani nemôže nastať, preto názor krajského súdu absolútne nemá oporu v predmetnej právnej úprave, nakoľko rozširuje nárokovateľnosť náhrady za obmedzenie bežného obhospodarovania na všetky lesy bez ohľadu na ich význam z hľadiska ochrany prírody, čo pravdepodobne nebolo úmyslom zákonodarcu. Jeho úmyslom bolo nepochybne sprísniť

podmienky pre poskytovanie náhrady, aby sa v súlade so zásadou proporcionality náhrada poskytovala len vtedy, keď obmedzenie bežného obhospodarovania súčasne nevzniká aj podľa osobitných predpisov. V tomto zmysle ustanovenie § 61 ods. 8 písm. i) zák. č. 543/2002 Z. z. osobitne upravuje zánik nároku na náhradu pre prípad ochranných lesov a lesov osobitného určenia, v ktorých typicky dochádza k obmedzeniu bežného obhospodarovania podľa osobitných predpisov. Do týchto kategórií lesov sú totiž funkčne zaradené porasty plniace prevažne mimoprodukčné funkcie vyplývajúce zo špecifických potrieb, ktoré významne ovplyvňujú (obmedzujú) spôsob ich obhospodarovania. Obmedzenia vyplývajú z osobitných predpisov, ktoré poskytujú ochranu záujmom na zabezpečení týchto potrieb. Odporca uviedol, že ochrana prírody ako záujem chránený zákonom č. 543/2002 Z. z. je hlavnou (prevažujúcou) funkciou len u tých lesov, ktoré boli ako lesy v chránených územiach a iné časti lesov významné z hľadiska ochrany prírody vyhlásené za lesy osobitného určenia, a preto sa v ich prípade poskytuje náhrada podľa zákona č. 543/2002 Z. z. Naopak pri ochranných lesoch a pri ostatných subkategóriách lesov osobitného určenia prevažujú iné funkcie ako ochrana prírody, vo vzťahu k nim nárok na náhradu podľa zák. č. 543/2002 Z. z. vo všeobecnosti zaniká (vyjmúc prípady, keď sú splnené podmienky uvedené v § 61 ods. 8 písm. i/ časť vety za bodkočiarkou zákona č. 543/2002 Z. z.). Záverom konštatoval, že zánik náhrady za obmedzenie bežného obhospodarovania pozemku v lesoch ochranných a niektorých lesoch osobitného určenia má svoje opodstatnenie, pretože v mnohých ochranných lesoch (lesy na mimoriadne nepriaznivých stanovištiach, ostatné lesy s prevažujúcou funkciou ochrany pôdy) je bežné hospodárenie de facto nereálne (strže, svahy, bralá, plytká vrstva pôdy), uvedené ustanovenie však naráža na tú skutočnosť, že v niektorých ochranných lesoch by obhospodarovanie v primeranej forme bolo možné. Zákonodarca sa podľa názoru odporcu s uvedeným problémom vysporiadal tým, že nárok na náhradu za obmedzenie bežného obhospodarovania nezaniká v prípade odstraňovania následkov mimoriadnych okolností a nepredvídaných škôd v lesoch, pričom správny orgán pri rozhodovaní musí postupovať v zmysle zákona, ktorého znenie nemôže účelovo meniť. Z uvedených dôvodov navrhol, aby Najvyšší súd SR ako súd odvolací napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že rozhodnutie odporcu ako vecne správne potvrdí, resp. aby zrušil rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Navrhovateľ vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu uviedol, že odporca nepredložil žiadne nové dôkazy, a preto navrhol napadnutý rozsudok Krajského súdu v Žiline ako vecne správny potvrdiť. Zdôraznil, že odporca pri svojej argumentácii ani jedenkrát

nepoukázal, že zasahuje do obmedzovania vlastníckych práv fyzických osôb, ktoré spravuje orgán, ktorý vznikol podľa zákona č. 181/95 Z. z. (pozemkové spoločenstvá so všetkými právami a povinnosťami voči tretím osobám), pričom nepredložil ani v jednom prípade dôkaz, akým spôsobom odškodnil navrhovateľa za obmedzenia, ktoré podľa Ústavy SR je povinný vykonať každý subjekt, ktorý zasahuje do vlastníckych práv resp. obmedzuje v jeho hospodárskej činnosti. Zároveň žiadal odvolací súd o priznanie súdnych trov právneho zastúpenia, ktoré nevyčíslil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu dôvodov odvolania podľa § 212 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. bez nariadenia pojednávania podľa § 250ja ods. 2 a § 214 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. s tým, že deň verejného vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk a dospel k záveru, že odvolaniu odporcu nemožno priznať úspech. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 26. septembra 2012 (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.).

Úlohou krajského súdu bolo postupom podľa ustanovení tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku - upravujúcej ***rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam správnych orgánov*** - preskúmať zákonnosť rozhodnutia odporcu č. 2010/01265-7/Dur zo dňa 21. decembra 2010. Uvedeným rozhodnutím odporca podľa § 61 ods. 9, § 61 ods. 8 písm. i) zákona č. 543/2002 Z. z. rozhodol tak, že navrhovateľovi **nepriznal náhradu za obmedzenie bežného obhospodarovania na lesných pozemkoch v jednotkách priestorového rozdelenia lesa** č. X., X., X. letáž, na LHC Demänová, počas platnosti lesného hospodárskeho plánu na roky 1998-2007, ktoré sú súčasťou pozemku parc. č. KN „C“ X. v kat. úz. D.D. ktorý je vedený ako lesný pozemok vo vlastníctve a užívaní u. a k. p. s. P. L. s tým, že JPRL č. X., X. X. letáž boli počas platnosti lesného hospodárskeho plánu na roky 1998-2007 vedené v kategórii ***ochranných lesov*** v zmysle vyhlášky č. 5/1995 Z. z., platnej v čase schvaľovania lesného hospodárskeho plánu a z tohto titulu v zmysle § 61 ods. 8 písm. i) zákonný nárok na náhradu podľa § 61 ods. 1 zákona zaniká.

Predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bolo rozhodnutie odporcu č. 2010/01265-7/Dur zo dňa 21. decembra 2010 zrušené a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie.

Podľa názoru odporcu s poukazom na znenie ustanovenia § 61 ods. 8 písm. i) zákona č. 543/2002 Z. z. (Poslanecká novela zákona o ochrane prírody čl. V zákona č. 364/2004 Z. z. účinná od 1. júla 2004, ktorá rozšírila okruh prípadov zániku nároku na náhradu za obmedzenie bežného obhospodarovania pozemkov) pokiaľ si vlastník pozemkov v chránenom území po 1. júli 2004 uplatnil na príslušnom orgáne ochrany prírody nárok na náhradu za obmedzenie bežného obhospodarovania pozemkov v súvislosti s obmedzením výkonu obnovennej ťažby v ochranných lesoch, náhradu nie je možné priznať z dôvodu zániku nároku podľa § 61 ods. 8 písm. i) zákona č. 543/2002 Z. z. bez ohľadu na skutočnosť, z akého dôvodu bolo bežné obhospodarovanie na dotknutých pozemkoch obmedzené.

V predmetnej veci odporca namietal nesprávny výklad ustanovenia § 61 ods. 8 písm. i) zákona č. 543/2002 Z. z. krajským súdom.

Podľa § 250ja ods. 7 O.s.p. ak Najvyšší súd SR rozhoduje ako odvolací súd v obdobnej veci, aká už bola predmetom konania pred odvolacím súdom, môže v odôvodnení poukázať už len na podobné rozhodnutie, ktorého celý text v odôvodnení uvedie. Uvedené ustanovenie vyjadruje zásadu rozhodovať v obdobných veciach rovnako, ktorá úzko súvisí s princípom právnej istoty.

Na základe citovaného ustanovenia § 250ja ods. 7 O.s.p. Najvyšší súd Slovenskej republiky odkazuje na svoj rozsudok zo dňa 30. marca 2011, sp. zn. 6Sžp/3/2010, ktorého odôvodnenie ďalej v príslušnom rozsahu uvádza.

„Odvolací súd dáva do pozornosti, že predmetom preskúmovacieho konania v danej veci je rozhodnutie a postup žalovaného správneho orgánu, ktorým rozhodnutím správny orgán rozhodoval o úhrade náhrady za obmedzenie bežného hospodárenia v ochranných lesoch nachádzajúcich sa v chránených územiach a v iných častiach lesov významných z hľadiska ochrany prírody podľa zákona č. 543/2002 Z. z.

Medzi účastníkmi preskúmovacieho konania v tomto štádiu konania ostala predovšetkým sporná aplikácia ustanovenia § 61 ods. 8, písm. i) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 543/2002

Z. z.“), z ktorých dôvodov odvolací súd zameral svoju pozornosť najmä na výklad uvedenej právnej normy a na jej aplikáciu na uplatnený nárok navrhovateľa.

Podľa § 61 ods. 1, 2, 4, 8 písm. i), ods. 9 zákona č. 543/2002 Z. z. účinného ku dňu 30.4.2010 vlastník pozemku je povinný strpieť obmedzenia a opatrenia vyplývajúce zo zákazov a iných podmienok ochrany prírody a krajiny ustanovených týmto zákonom alebo na jeho základe. Ak dochádza v dôsledku týchto obmedzení a opatrení k obmedzeniu bežného obhospodarovania pozemkov, patrí mu náhrada vo výške zodpovedajúcej tomuto obmedzeniu bežného obhospodarovania; to neplatí pre vlastníka súkromného chráneného územia a jeho ochranného pásma, ak sa obmedzenie týka bežného obhospodarovania v tomto území a na pozemkoch vo vlastníctve štátu.

Bežným obhospodarovaním sa rozumie: a) využívanie poľnohospodárskeho pozemku v súlade s osobitným predpisom (§ 2 zákona Slovenskej národnej rady č. 307/1992 Zb. v znení zákona č. 83/2000 Z. z.), b) hospodárenie na lesnom pozemku (§ 2 zákona č. 61/1977 Zb. v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 183/1993 Z. z.), ktoré zodpovedá návrhu hospodárskych opatrení pre jednotky priestorového rozdelenia lesa (§ 3, 4 a 12 vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 5/1995 Z. z.) bez obmedzujúcich požiadaviek orgánov ochrany prírody vyplývajúcich zo zákazov a iných podmienok ochrany prírody, ustanovených týmto zákonom alebo na jeho základe; bežným obhospodarovaním sa tiež rozumie postup podľa osobitných predpisov pri odstraňovaní následkov mimoriadnych okolností a nepredvídaných škôd v lesoch (§ 21 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 100/1977 Zb. o hospodárení v lesoch a štátnej správe lesného hospodárstva v znení neskorších predpisov; § 3 ods. 1 vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 244/1997 Z. z. o vyznačovaní a evidencii ťažby dreva), c) hospodárenie na inom pozemku, ako je uvedené v písmenách a) a b), ktoré je v súlade s podmienkami určenými v povolení činnosti podľa osobitných predpisov, (napríklad § 13, 32, 33, 39, 39b, 39c a 40 zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov, § 24 až 28 zákona č. 44/1988 Zb. v znení neskorších predpisov, § 19 zákona Slovenskej národnej rady č. 51/1988 Zb. v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 499/1991 Zb., § 11 a 12 zákona č. 135/1961 Zb. v znení neskorších predpisov, § 7 a 8 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 164/1996 Z. z., § 29 zákona č. 143/1998 Z. z., § 47 zákona č. 195/2000 Z. z., § 4 zákona č. 338/2000 Z. z. o vnútrozemskej plavbe a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 29 ods. 2 zákona č. 23/1962 Zb., zákon

č. 139/2002 Z. z.), najmä v rozhodnutí o využívaní územia, v rozhodnutí o určení ochranného pásma, v rozhodnutí o určení chráneného územia.

Osobou oprávnenou na uplatnenie nároku podľa odseku 1 je vlastník pozemku, ktorého bežné obhospodarovanie bolo obmedzené; ak je vlastníkom pozemku štát, je touto osobou správca. Ak je pozemok v podielovom spoluvlastníctve, osobou oprávnenou na uplatnenie nároku je zástupca určený spoluvlastníkmi.

Nárok na náhradu podľa odseku 1 zaniká, ak sa náhrada uplatňuje v ochranných lesoch (§ 23 zákona č. 61/1977 Zb.) a v lesoch osobitného určenia s výnimkou lesov v chránených územiach a iných časti lesov významných z hľadiska ochrany prírody; (§ 2 ods. 3 písm. e/ vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 5/1995 Z. z.) nárok nezaniká v prípade, ak orgán ochrany prírody vydá rozhodnutie o nevydaní súhlasu, nepovolení výnimky alebo rozhodnutie s určenými obmedzujúcimi podmienkami a tým obmedzí postup vlastníka pozemku podľa osobitných predpisov pri odstraňovaní následkov mimoriadnych okolností a nepredvídateľných škôd v lesoch (§ 22 ods. 2 písm. c/ zákona č. 326/2005 Z. z.).

O nároku na náhradu podľa odseku 1 a o zániku tohto nároku podľa odseku 8 písm. b) až i) rozhoduje povinný orgán. O opravnom prostriedku proti rozhodnutiu o nároku na náhradu podľa odseku 1 rozhoduje súd.

Odvolačí súd zhodne ako súd prvého stupňa nesúhlasí s právnym záverom žalovaného správneho orgánu, na základe ktorého navrhovateľovi ako žiadateľovi nepriznal úhradu náhrady za obmedzenie bežného obhospodarovania z dôvodu zániku jeho nároku podľa § 61 ods. 8 písm. i) zákona č. 543/2002 Z. z.

Z právnej normy ustanovenej v § 61 ods. 1 zákona č. 543/2002 Z. z. vyplýva povinnosť vlastníka pozemku strpieť obmedzenia a opatrenia vyplývajúce zo zákonov a iných podmienok ochrany prírody a krajiny ustanovených týmto zákonom alebo na jeho základe. Čo sa rozumie pod bežným obhospodarovaním zákonodarca ustanovuje v právnej norme § 61 ods. 2 písm. a) až c) uvedeného zákona. Kto je oprávnenou osobou na uplatnenie nároku a podmienky uplatnenia nároku podľa § 61 ods. 1 zákonodarca ustanovuje v ods. 4, 5 a 7 § 61. V právnej norme ustanovenej v § 61 ods. 8 zákonodarca taxatívnym spôsobom ustanovuje právne

skutočnosti, za splnenia ktorých dochádza k zániku nároku na náhradu za obmedzenie bežného obhospodarovania.

Zo zákonného znenia obsahu právnej normy ustanovenej v § 61 ods. 1 písm. i) vyplýva: „Nárok na náhradu podľa odseku 1 zaniká, ak sa náhrada uplatňuje v ochranných lesoch (§ 23 zákona č. 61/1977 Zb.) a v lesoch osobitného určenia s výnimkou lesov v chránených územiach a iných časti lesov významných z hľadiska ochrany prírody; (§ 2 ods. 3 písm. e/ vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 5/1995 Z. z.) nárok nezaniká v prípade, ak orgán ochrany prírody vydá rozhodnutie o nevydaní súhlasu, nepovolení výnimky alebo rozhodnutie s určenými obmedzujúcimi podmienkami a tým obmedzí postup vlastníka pozemku podľa osobitných predpisov pri odstraňovaní následkov mimoriadnych okolností a nepredvídateľných škôd v lesoch (§ 22 ods. 2 písm. c/ zákona č. 326/2005 Z. z.).“

Zákon č. 364/2004 Z. z. novelizoval zákon č. 543/2002 Z. z. v bode 11. tak, že v § 61 ods. 8 sa doplnili písmená f) až i), pričom podľa písm. i) ak sa náhrada uplatňuje v ochranných lesoch (§ 23 zákona č. 61/1977 Zb.) a v lesoch osobitného určenia s výnimkou lesov v chránených územiach a iných časti lesov významných z hľadiska ochrany prírody (§ 2 ods. 3 písm. e/ vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 5/1995 Z. z.), s účinnosťou od 1.7.2004.

Zákon č. 479/2005 Z. z. v čl. XVII novelizoval zákon č. 543/2002 v bode 10. tak, že v § 61 ods. 8 písm. i) sa na konci vety bodka nahradila bodkočiarkou a pripojili sa tieto slová: „nárok nezaniká v prípade, ak orgán ochrany prírody vydá rozhodnutie o nevydaní súhlasu, nepovolení výnimky alebo rozhodnutie s určenými obmedzujúcimi podmienkami a tým obmedzí postup vlastníka pozemku podľa osobitných predpisov pri odstraňovaní následkov mimoriadnych okolností a nepredvídateľných škôd v lesoch (§ 22 ods. 2 písm. c/ zákona č. 326/2005 Z. z.“), s účinnosťou od 1.11.2005.

Zo skutkových okolností v danej veci vyplýva, že pre posúdenie nároku navrhovateľa tvoriaceho aj predmet súdneho prieskumu, je rozhodujúca aplikácia uvedenej právnej normy v znení pred bodkočiarkou, ktorá právna úprava bola ustanovená novelou zákona č. 543/2002 Z. z. zákonom č. 364/2004 Z. z. a v podstate v nezmenenej forme je účinná od 1.7.2004 doposiaľ.

Predpokladom správnej aplikácie uvedenej právnej úpravy je jej výklad nielen z gramatického hľadiska, ale súčasne a to predovšetkým z hľadiska účelu zákona o ochrane prírody, ktorým zákonodarca sledoval naplnenie cieľa touto právnou úpravou, pričom treba vychádzať z koncepcie účelu tohto zákona ako celku a nie je možné vytrhnutie jednotlivých častí predmetnej právnej úpravy (§ 61 ods. 8, písm. i/, pred bodkočiarkou) z kontextu právnej normy tak, ako to urobil žalovaný správny orgán, ktorá skutočnosť vyplýva z odôvodnenia jeho rozhodnutia (str. 5).

Vychádzajúc z gramatického výkladu právnej normy ustanovenej v § 61 ods. 8 písm. i) zákona sa odvolací súd stotožňuje s právnym názorom súdu prvého stupňa, na ktorý súčasne poukazuje.

Odvolací súd taktiež zastáva názor, že na základe gramatického výkladu právnej normy ustanovenej v § 61 ods. 8, písm. i) pred bodkočiarkou zákona č. 543/2002 Z. z. predpokladom zániku nároku na náhradu za obmedzenie bežného hospodárenia je, ak sa náhrada uplatňuje v chránených lesoch a lesoch osobitného určenia, z takejto úpravy zákonodarca vyníma zákonnou výnimkou lesy v chránených územiach a iné časti lesov z hľadiska ochrany prírody. Iný gramatický výklad by bol nielen v rozpore so znením tejto právnej normy, ale súčasne s účelom zákona o ochrane prírody ako aj v rozpore s čl. 20 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky.

Žalovaný správny orgán z uvedených dôvodov pochybil, keď aplikoval § 61 ods. 8, písm. i) v znení, uvedenom v odôvodnení napadnutého rozhodnutia (str. 5) tak, že podľa novelizovaného ustanovenia § 61 ods. 8, písm. i) zákona o ochrane prírody nárok na náhradu zaniká, ak sa náhrada uplatňuje:

*a/ v ochranných lesoch (§ 23 zákona č. 61/1977 Zb. o lesoch v znení neskorších predpisov),
b/ lesoch osobitného určenia s výnimkou lesov v chránených územiach a iných častiach lesov významných z hľadiska ochrany prírody.*

Zo zákonného znenia právnej normy ustanovenej v § 61 ods. 8, písm. i) nevyplýva, že by zákonodarca zánik nároku rozdelil podľa toho, či žiadateľ uplatnil tento nárok k chráneným lesom pod písm. a/ a uplatnenie nároku k lesom osobitného určenia pod písm. b/, z ktorých dôvodov žalovaný správny orgán aplikoval ustanovenie § 61 ods. 8,

písm. i) zákona na základe vlastnej úpravy znenia predmetnej právnej normy, čo je neprípustné.

Odvolaací súd zdôrazňuje, že gramatický výklad právnej normy musí byť komfortný s logickým výkladom tejto právnej normy v súlade s účelom zákona majúci súčasne na zreteli jeho súlad s ústavou.

Bolo by v rozpore so zákonom o ochrane prírody ako aj s ústavou, ak by vlastníkov chráneného lesa, ktorý je súčasťou chráneného územia a z tohto dôvodu je povinný strpieť obmedzenia, v dôsledku ktorých dochádza k obmedzeniu bežného obhospodarovania pozemkov, zaniklo právo na náhradu zodpovedajúcej tomuto obmedzeniu bežného obhospodarovania.

V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva č. sp. zn. 35859/02 zo dňa 13.7.2006 vo veci Asociácia pre zabezpečovanie bývania vojnových invalidov a pre obeť vojny v Atike a ostatní proti Grécku.

Pokiaľ žalovaný správny orgán vytykal súdu prvého stupňa, že v odôvodnení svojho rozhodnutia opomenul zreteľ na odkazy na osobitné predpisy, ktoré sú súčasťou § 61 ods. 8 písm. i) zákona, odvolací súd poukazuje na to, že odkaz zákonodarcu uvedený pod čiarou k príslušnému ustanoveniu zákona, nie je súčasťou právnej normy a nemá záväzný charakter, ale len informačný. Súčasne odvolací súd poukazuje na to, že pokiaľ je aj pri ustanovení § 61 ods. 8 písm. i) zákona odkaz pod čiarou na § 23 zákona č. 61/1977 Zb. v bod 93a, uvedený odkaz nemožno použiť, pretože zákon č. 61/1977 Zb. v čase vydania preskúmaného rozhodnutia nebol už účinný, keďže bol zrušený zákonom č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov účinného od 1.9.2005.

Vzhľadom na uvedené odvolací súd v danom prípade dospel k zhodnému záveru ako súd prvého stupňa, a to predovšetkým, že správny orgán v danej veci na základe skutkových okolností vyvodil nesprávny právny záver.“

Z uvedených dôvodov odvolací súd v danej veci dospel k záveru, že pokiaľ súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom opravnému prostriedku navrhovateľa vyhovel a napadnuté rozhodnutie správneho orgánu zrušil podľa § 250j ods. 2 písm. a) O.s.p., rozhodol vo veci

správne a v súlade so zákonom, a preto odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. a s § 219 ods. 1, 2 O.s.p. potvrdil.

Odvolací súd o náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 246c ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 a s § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že navrhovateľovi, ktorý mal v konaní plný úspech, náhradu trov právneho zastúpenia v rámci odvolacieho konania, z dôvodu ich nevyčíslenia jeho právnym zástupcom, nepriznal (§ 151 ods. 2 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky jednohlasne (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave, dňa 26. septembra 2012

JUDr. Jozef Hargaš, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Peter Szimeth